

# Marx'ın Tarihsel Materyalizmi Nedir?

## Çalışma Kağıdı

Tarihsel materyalizm, toplumsal gelişimin temel itici gücünün ekonomik ve maddi koşullar olduğunu savunan bir felsefi görüştür. Üretim biçimi ve sınıflar arası mücadele, tarihsel süreçleri şekillendirir.

## Sorular

- Aşağıdakilerden hangisi tarihsel materyalizmin temelini oluşturur?
  - A) Fikirlerin ve düşüncelerin toplumu şekillendirmesi
  - B) Ekonomik ve maddi koşulların toplumu belirlemesi
  - C) Dini inançların toplumsal yapıyı yönlendirmesi
  - D) Bireysel iradenin tarihsel olayları belirlemesi
- Tarihsel materyalizmde 'alt yapı' kavramı neyi ifade eder?
  - A) Sanat ve felsefe gibi kültürel alanları
  - B) Siyasal kurumları ve yasaları
  - C) Toplumun ekonomik temelini oluşturan üretim güçleri ve ilişkilerini
  - D) Din ve ahlak kurallarını
- Marx'a göre toplumsal değişimin temel itici gücü nedir?
  - A) Siyasal devrimler
  - B) Dini reformlar
  - C) Sınıflar arası mücadele
  - D) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler
- Tarihsel materyalizme göre feodalizmden kapitalizme geçişi nasıl açıklarsınız?
- Tarihsel materyalizmde 'alt yapı' ve 'üstyapı' kavramları ne anlama gelir?
- İdeolojinin tarihsel materyalizmdeki rolü nedir?
- Tanımla: Tarihsel Materyalizmin Temel Savı Nedir?
- Tanımla: Alt Yapı Neleri Kapsar?
- Tanımla: Üstyapı Neleri Kapsar?

## Cevap Anahtarı

1. B) Ekonomik ve maddi koşulların toplumu belirlemesi — Tarihsel materyalizm, toplumsal yapıyı ve gelişimi belirleyen temel faktörün ekonomik ve maddi koşullar olduğunu savunur. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.
2. C) Toplumun ekonomik temelini oluşturan üretim güçleri ve ilişkilerini — Alt yapı, bir toplumun üretim güçlerini (teknoloji, iş gücü) ve üretim ilişkilerini (mülkiyet biçimleri, sınıflar) kapsayan ekonomik temelini ifade eder.
3. C) Sınıflar arası mücadele — Marx'a göre, tarihsel gelişimin ve toplumsal değişimin ana motoru, üretim ilişkilerindeki çelişkilerden doğan sınıflar arası mücadeledir.
4. Feodal üretim biçimindeki (toprak sahipleri ve serfler) çelişkiler, yeni üretim güçlerinin (zanaatkarlık, ticaret) gelişmesiyle derinleşir. Burjuvazinin yükselişi ve üretim araçlarının özel mülkiyetinin yaygınlaşması, feodal yapıları yıkarak kapitalizme zemin hazırlar. Sınıf mücadelesi bu dönüşümün anahtarıdır.
5. Alt yapı, bir toplumun ekonomik temelini oluşturan üretim güçleri (teknoloji, iş gücü) ve üretim ilişkilerini (mülkiyet biçimleri, sınıflar) kapsar. Üstyapı ise hukuki, siyasi, dini, felsefi ve sanatsal kurumlar ile ideolojileri içerir. Marx'a göre alt yapı, üstyapıyı belirler ve şekillendirir.
6. İdeoloji, egemen sınıfın kendi çıkarlarını korumak ve toplumsal düzeni meşrulaştırmak için ürettiği düşünce sistemidir. Tarihsel materyalizm, ideolojiyi toplumsal bilincin bir yansıması olarak görür ve egemen ideolojinin, alt yapının bir ürünü olduğunu savunur. Bu, sınıf mücadelesinde önemli bir araçtır.
7. Toplumsal gelişimin temel belirleyicisinin ekonomik ve maddi koşullar olduğu.
8. Üretim güçleri (teknoloji, iş gücü) ve üretim ilişkileri (mülkiyet, sınıflar).
9. Siyaset, hukuk, din, felsefe, sanat gibi kurumlar ve ideolojiler.

### Bounlu

Tüm kartlar, adım adım çözümler ve AI hoca desteği Notek uygulamasında.  
Sınav tarihlerini Promy otomatik hatırlatıcıya çevirir.